

Magyar Kávésipar

(Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar)

A Budapesti Kávésipartársulat és a Budapesti Kávésok Szövetsége
HIVATALOS LAPJA

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Égész évre 60 kor. Félévre 30 kor. <i>A lapot az Ipartársulat tagjai a tagdíj fejében díjtalanul kapják.</i></p>	<p>Szerkesztő és laptulajdonos: MÁNÓ</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Ul., Teréz-körút 24/a Telefon: 68—15. Megjelen minden hó 1. és 15. napján.</p>
---	--	---

A maximális árak újabb szabályozása.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnökének 17.160/1920 OKÁB számu rendelete a vendéglőkben, kávéházakban és egyéb nyilvános jellegű étkezési üzemekben az ételek és italok kiszolgáltatása és azok árának szabályozása tárgyában.

Ezzel a címmel jelent meg a Budapesti Közlöny f. é. dec. 16-i számában az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnak újabb rendelete, melyben az összes eddigi, a vendéglőkre, kávéházakra és egyéb nyilvános jellegű étkező helyiségekre érvényben álló rendeleteket hatályon kívül helyezve, egy egységes rendelet keretében szabályozza az összes hatóságí rendezést igénylő kérdéseket.

A rendelet intézkedéseit röviden a következőkben ismertetjük:

Az első paragrafus szerint a rendelet rendelkezései kiterjednek korcsmák, buffét-k, bodegák, kifőzök, sörházakra stb., amelyeknek tulajdonosa vagy bérlije a vendéglői ipar üzésére is jogosult. Fontos e rendeletnek azon határozománya, hogy a *maximális nem vonatkozik azokra a helyiségekre, melyeket az illetékes pénzügyi hatóságok fényüzési, illetőleg különleges fényüzési vállalatoknak minősítettek, de csak abban a nap vagy évszakban, melyre a fényüzési jelleg megállapított.*

Meg kell már e helyütt jegyeznünk, hogy ez nem jelenti azt, hogy az árakat teljesen tetszés szerint lehet megállapítani, mindenesetre ezeknek is oly alapon kell nyugodni, amelyeket meg lehet indokolni és számszerűleg igazolni.

A 2. § az étkezési fizemeket 3 csoportba osztja az alkalmazottak száma alapján. A vendéglők és ezekhez hasonló nyilvános fizemek A) B) és C) kategóriába vannak sorolva. A kávéházak a rendelet szempontjából A) és C) csoportba tartoznak és pedig olykép, hogy a B) csoportba tartoznak azok a kávéházak, amelyek a segédszemélyzetten kívül 10-nél több alkalmazottat foglalkoztatnak.

A C) csoportba tartoznak azok a kávéházak, melyek, ide nem értve a segédszemélyzetet, 10 vagy ennél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak. A kávéházak tehát mindazon vendéglői cikkeért, amelyeknek legmagasabb vagy tájékoztató ára csoportonként különböző összegben van megállapítva, (pl. főzelék) a fenti megosztás szerint a B) illetőleg C) csoportra megállapított árak felszámítására jogosultak.

A vendéglői iparjogosultsággal nem rendelkező

kávéházak csak a sör ára tekintetében (17 §) esnek a fenti csoportok között való megosztás beosztás alá, vagyis a sörnél ezek a kávéházak is a fenti megosztás szerint rájuk nézve irányadó árak számítására jogosultak.

A rendelet 4. §-a fentartja az étlap kiállításának kötelezettségét az eddigi szabályok mellett. — Minden üzemben az étlapot ezentul is feltűnő helyen ki kell függeszteni, úgy hogy az már a helyiségbe lépés előtt is olvasható legyen.

Az 5. § szerint az étlapon kiírt árakhoz pótdíjat semmiféle címen nem szabad felszámítani.

A 6. § szerint abban az esetben, ha menüt szolgáltatnak ki, a teritéket az egyes fogások megnevezésével az étlapon fel kell tüntetni.

A 7. és 8. §-ok a számla kiállítás kötelezettségét valamint a szokásos körítés kiszolgáltatását rendelik el. Az üres főzelék és feltéttel kiszolgálása tekintetében a rendelet az eddigi határozományokat tartja fenn azzal a különbséggel, hogy a 12. § szerint a feltétes főzelék adagjárt a nyilvános jellegű étkezési fizemek, tekintet nélkül arra, hogy milyen csoportba vannak beosztva, egyformán legfeljebb 12 koronát számíthatnak fel.

A 13. § az üres főzelék adagjának árát, a 14. § a leveseknek árát állapítja meg, a többi ételeknek az ára szabad.

A vaj, sajt és turó legmagasabb árát a 15. § szabályozza, bennünket a legközvetlenebbül a vaj árának emelése érdekel, amennyiben 20 grammos adagját a rendelet 5 koronában állapítja meg, az eddigi 4.50 korona helyett.

A sörnél árát a 17. § szerint az OKÁB 0.45 literes palackokban palackonként az A és B csoportba tartozó étkezési fizemekben 9.50 K. a C csoportban pedig 8.50 K.

A kávéházakat leginkább a kávéházi cikkek árának megszabása érdekli, amelyek az eddigi fizetekben maradtak meg. A legfontosabb az, hogy a feketekávé, a tejes feketekávé, (kapuciner) tejskávé, tea és a fenti cikkek árának megszabásán kívül, az összes kávéházi cikkek áralakulása szabaddá tételt. Ez mindenesetre eredmény és egy lépés a szabad gazdálkodás felé.

A rendelet 19. §-a a büntető rendelkezéseket tartalmazza, mely szerint a rendelet megszegése árdrágító visszaélés vétségét, illetőleg büntetést jelenti és igen szigorú motorlói intézkedéseket tartalmaz és esetleg az iparüzési jogosultságnak ideiglenes vagy végleges megvonását vonhatja maga után.

A rendelet e hó 17-én lép életbe.

Törvényjavaslat az ipartörvény módosításáról.

— Második tervezet. —

Nincs nap esemény nélkül, — mindig történik valami, ami figyelmünket magára vonja.

A politikai küzdelmek során programmá tétetett az ipartörvény revíziója és a politikai jelszavak hatása alatt kidolgoztatott egy olyan javaslat, amelynek szelleme teljesen ellentétben áll az 1884. XVII. t.-c. szellemével.

E tervezet tendenciája a régi kötött rendszer, a céhek ujjaélesztése volt — annak ellenére, hogy a világ összes iparúzó államai a szabadipar révén igyekeznek a háború folytán leromlott gazdasági helyzetüket megjavítani.

Hazánkban a szabad ipar nagyon jól bevált és — menten minden elfogultságtól — nyugodtan konstatahatjuk azt, hogy a magyar ipar fejlődésének nagy korszaka az 1884. XVII. t.-c. érvényének idejére esik.

A mi iparunk sem kivétel ez alól. — A kávéházi ipar, mely történetét a 18-ik századig vezeti vissza, lendületét a mult évszázad nyolcvanas éveinek közepe felé vesz és produkál olyan nivót, amely nemcsak Európában, hanem az egész világon híre van.

Tudjuk nagyon jól, hogy a fejlődésnek egyéb gazdasági és szociális okai is vannak, de le kell szegoznünk azt a tényt, hogy a fejlődés lehetőségét ez a törvény adta meg, mely módot nyújtott arra, hogy a verseny révén mindenki a legjobb tudását, munkacerejét fejtsse ki. — A verseny nyílt és szabad lévén, az iparúzónek dolgoznia, produkálnia kellett, hogy a versenyben megállhasson.

Tudjuk, hogy a szabad versenynek kinövései és hibái is vannak, azonban úgy véljük, hogy ezek nagy része hathatós és okos törvényhozási és közigazgatási intézkedésekkel kiküszöbölhető.

Ezek a megfontolások vezettek bennünket, hogy a multban a szabad ipar elvérére helyezkedjünk, bár teljes tisztelettel vittük tudomásul az ellentétes felfogást is.

Ezt az álláspontot képviseltük a folyó év tavaszán az ipartörvény módosítása tárgyában készített első előadói tervezet tárgyalása alkalmával. — Írásban és szóban kifejtettük nézetünket és kértük, ha már a törvény alapelve nem is tartatnék fel — a mi iparunk számára a szabad ipar jellegének meghagyását.

A tervezet egyes határozományaival részletesen foglalkoztunk és kritika tárgyává tettük mindazokat az intézkedéseket, amelyek az iparúzés feltételeit megnehezíteni szándékozták.

Érvelésünket a kereskedelmi és iparkamara, az Országos Iparegyesület is magukévé tették és azokat hathatósan támogatták.

Az ipari érdekeltségek nagy többségének állásfoglalása folytán, melynek egy része a javaslatot még mindig túl liberálisnak, a másik része túl konzervatív-nak tekintette, a kereskedelmi miniszterium újból átdolgozta és most a második előadói tervezet fekszik előtűnk.

A mi iparunk szempontjából az első és második tervezet között jelentős változás történt, amennyiben röviddel ezelőtt iparunk képesítéshez kötése miniszteri döntéssel kimondatott és így egész más szempontból kell a második javaslatot bírálunk, mint az első.

Az előtűnk fekvő tervezeten ugyanaz a szellem leng át, mint az elsőn: az ipar megkötésének elve. Nem akarjuk fenti álláspontunkat ismételni, reánk nézve az úgy eldöntött, tudomásul kell vennünk.

Meg fogjuk látni, hogy a gyakorlat, hogyan fogja ez elvet igazolni, hogy az ipar fejlődését a kötött rendszer is legalább oly mértékben előfogja-e mozdítani, mint a szabad ipar?

Ami a javaslat egyes intézkedéseit illeti, megnyugvással vesszük tudomásul, hogy e részben az első tervezettel szemben bizonyos haladás és javulás tapasztalható.

Iparunk szempontjából örömmel látjuk, hogy az általunk kifogás tárgyává tett rendelkezések legnagyobb rendelkezése előterjesztésünk értelmében módosított, illetve kihagyott, úgy hogy ezt a munkánkat legalább e részben siker koronázta.

Bár az első tervezet megjelenése alkalmával a javaslatot már meglehetősen részletesen ismertettük, szükségesnek véljük az összehasonlítás kedvéért a második tervezetet is ismertetni, rámutatva a bennünket közelebből érintő pontokra.

Kihagyottak belőle ugyanis több olyan §, amelyek feleslegesnek, aggályosnak bizonyultak vagy pedig — mint pl. a munkáskérdések egy része — amelyeknek más törvények keretében kell helyet foglalniok.

A javaslat I. fejezete az iparúzés általános feltételeit tartalmazza.

Az I. § az iparágnak három csoportját különbözteti meg:

- a) képesítéshez kötött
- b) engedélyhez kötött és
- c) szabad iparokat.

A tervezet 13. és 14. §-ai részletesen körülírják a képesítéshez kötött, a 31. § az engedélyhez kötött iparokat. Ha e két felsorolást végigolvassuk, azt látjuk, hogy alig van már iparág, amely e két kategória valamelyikébe ne tartoznék, úgy hogy a szabad iparágak csak a törvényben vannak, de a gyakorlatban ilyen alig létezik.

A 11. § az üzletvezető kvalifikációjának feltételeit és felelőssége terjedelmét írja körül, lényegében az eddigi törvényes állapot fenntartásával. Azonban az üzletvezető felelőssége csak akkor kizárólagos, ha annak alkalmazását a törvény írta elő. Ha az üzletlajdonos kötelezettség nélkül, saját elhatározásából tart üzletvezetőt, ennek tényeiért a tulajdonos is felelős.

Ez az intézkedés a strohmann-rendszer meghiúsítását célozza és ez ellen elvi kifogásunk alig lehet.

A tervezet II. fejezete a képesítéshez kötött iparokat szabályozza, melyeket két kategóriára oszt: az iparigazolvány és az iparengedély alapján üzhető iparokra.

A 13. § tartalmazza az iparigazolvány alapján üzhető iparok jegyzékét. E jegyzék 10. tétele alá a cukrázzipar mellé a fagyalképzőipar is felvetetett.

A 14. § az iparengedély oly alapján gyakorlatiható képesítéshez kötött iparok között első pontként egy csoportban a:

1. fogadó (szálló) vendéglő és kávéházi iparokat sorolja fel.

Ez az egy csoportban való megnevezés igen fontos, minthogy a tervezet 15. § a szerint, aki az előírt szakképzettséget a 13. és 14. §§-ban egy-egy folyó szám alatt említett két vagy több rokonipar valamelyikére vonatkozólag igazolja és ennek alapján iparigazolványt, ill. iparengedélyt nyert, bejelentés alapján üzemét az ugyanazon folyószám alatt említett többi iparágakra is kiterjesztheti, anélkül, hogy a többi iparágára vonatkozólag képesítését igazolnia kellene.

Engedélyhez kötött iparoknál az üzem kiterjesztése csak az iparengedély megszerzése után történhet.

Ez iparunk szempontjából a szállók, vendéglők és kávéházak egységes képesítését és az együttes iparüzés jogának törvényes elismerését jelenti.

A 18. § a szakképzettség igazolásának kellékeit szabja meg.

E feltételek szerint a képesítéshez kötött iparokhoz legalább három évi tanoncidő után a kiállott segédi vizsga és e vizsga után legalább 2 évi szakmabeli gyakorlat; e követelmények hiányában legalább 6 éven át végzett szakbavágó munkának igazolása kell a szakképzettség kimutatásához.

Igen fontos a 28. § azon intézkedése, hogy azok, akik e törvény hatálybalépéséig valamely képesítéshez kötött ipart üzemeltető alkalmazásával üztek, ezután is tüzhetik. Itt kimaradt az első tervezet azon méltánytalan, kifogásolt intézkedése, mely szerint ez a kedvezmény csak a törvény életbeléptetése után három évig van érvényben.

A tervezet III. fejezete az engedélyhez kötött iparok gyakorlásának szabályait tartalmazza.

A 32. § az engedélyhez kötött iparoknak az általános feltételeken kívül a megbízhatóság igazolását is megköveteli, ami az eddigi gyakorlatnak is megfelel.

A 33. § a törvényhatóságok és rendezet-anácsu városok szabályrendelet alkotási jogát továbbra is fentartja, mi mellett a 35. § jogot ad az illetékes hatóságoknak, hogy a kiadható iparengedélyek számát előre megállapítsa, esetleg az új iparengedélyek kiadásának szükségét bírálat tárgyává tegyék.

Ha a szabályrendelet ez utóbb jelzett értelemben rendelkezik, az iparengedély kiadására illetékes hatóság minden esetben az illeték képviselői testület meghallgatása után dönt az iparengedély kiadása tekintetében.

E § ellen, mely a burkolt numerus clausust tartalmazza, felszólaltunk és kértük iparunknak e rendelkezés alól való mentesítését. Legvégső esetben kértük az ott megnevezett ipar és kamara helyett az érdekképviseletek meghallgatásának előírását, ami a tervezetben meg is történt.

Átmenetileg igen fontosnak kell tartanunk a 41. §-t, mely szerint:

„Azok, akik oly ipart üznek, amely e törvény életbelépte előtt képesítéshez kötve nem volt s melynek gyakorlását e törvény képesítéshez kötve nem volt s melynek gyakorlását e törvény képesítéshez kötötte, iparukat iparigazolványuk, illetve iparengedélyük alapján az e törvényben előírt szakképzettség igazolása nélkül folytathatják. Ezek üzemeltetői áthelyezésre esetén sem kötelezhetők a szakképzettség igazolására.

Ugyancsak azok, akik oly ipar gyakorlását amely e törvény életbelépte előtt képesítéshez kötve nem volt s melynek gyakorlását e törvény képesítéshez kötötte, abbanhagyják, újabb iparengedélyt a szakképzettség igazolása nélkül nyerhetnek, ha legalább három évi gyakorlatot igazolnak.

Az ipar gyakorlása című V. fejezet 43. §-a az ipartörvény 4. §-ában foglalt határozmányt ismétli, mely szerint minden iparosnak joga van arra, hogy készítményeinek teljes előállításához szükséges mindenemű munkát egyesítsen és ebből a célból más iparokhoz tartozó személyzetet is alkalmazhat.

A tervezet 46. §-a, — melyet ugyancsak kritik tárgyává tettünk — jogot ad a kereskedelemügyi miniszternek, hogy bizonyos iparu munkáknak egy helyiségben való folytatását köztiisztasági, közegészségügyi és közrendészeti szempontokból eltilthatja vagy feltételekhez kötheti.

Ugyanezt a rendelkezést ismétli az 55. § is, mely szerint egyes engedélyhez kötött iparoknál a kereskedelemügyi miniszter bizonyos iparágak együttes üzését korlátozhatja vagy eltilthatja.

A tervezet 52. §-a az ipartörvény 44. §-ával elmentesen kimondja, hogy az iparos iparát bérlő utján nem gyakorolhatja.

Az 59. § fentartja az első tervezet azon határozmányát, mely szerint a fogadó (szálló), vendéglő, kávéházi és kávémérési iparok önálló iparok, melyek ugyanazon személy által is csak azok mindegyikére elnyert iparengedély alapján gyakorolhatók.

E § utolsó bekezdésében felsorolt üzemek közül, mely szerint kocsmák, sörházak és pálinkamérések létesítését bizonyos utakon, utcákon vagy tereken el lehet tiltani, kimaradtak az első tervezetben felsorolt kávéházak, amint azt kértük.

A VI. fejezet az ipartüzési jog elvonása és megszüntésére vonatkozó határozmányokat az első tervezetben foglaltak precízebb körülírása mellett tartja fenn.

Sajnálattal konstatáljuk, hogy a tervezet az ipartörvény 49. §-ában az engedélyhez kötött ipar gyakorlásának megkezdésére megszabott egynapos határidőt felszólalásaink dacára — továbbra is 6 hónapra szállította le. Ez a mai viszonyok között, amikor egy tüzlet berendezése és megnyitása oly nehéz — nagyon rövid idő és csak felesleges kérvényezéshez fog vezetni.

Ellenben a 68. § az ipartüzés megszakításának idejét az első tervezetben megállapított 6 hó helyett ismét egy évben állapítja meg.

A javaslat II. része a tanviszony és tanonciskolákról rendelkezik.

A 84. § a tanidő tartalmát általában 2—4 évben szabja meg, mely az előképzettség szerint egész 6 hónapra leszállítható.

A 85—103. §-ok részletesen szabályozzák a munkaadó és a tanuló kötelezettségeit, a tanviszony felbonthatását, az iskolalátogatási kötelezettséget és a tanulók nyilvántartását.

A VIII. fejezet a 104—117. §-okban a tanonciskolák felállításának, szervezésének és fentartásának szabályait tartalmazza. Ezek során a 110. § kimondja, hogy az iskolában töltött órákat a tanulók, illetve fiatalok napj munkaidejébe be kell számítani.

Ha e tervezetet az első tervezettel összehasonlítjuk, mindenesetre lényeges haladás észlelhető.

Beuninket elégtétellel tölt el az a tudat, hogy az iparunkat súlyosabban érintő intézkedések ma e tervezetből hiányoznak, tehát meghallgatásra találtunk.

Reméljük, hogy a további tárgyalások folyamára sikerülni fog többi aggályainkat is érvényesíteni és hb már a kötött ipar keretében kell mozognunk, legalább az adott lehetőségek oly mértékűek lesznek, hogy iparunkat továbbfejleszthessük vagy legalább az eddigi nívón tarthassuk.

**PATKÁNY, EGÉR
RUSZNI ÉS SVÁB**

Írtását jótállással vállaljuk.

„Radikál”

„Globus”

méregmentes patkány- és egérintőszér

egy adag tömegirtásra . . . . . K 35.—

sváb és ruszniirtószér 1/2 kiló. . . . . K 60.—

Szállítás postán utánvétellel.

Standard-Társaság, Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 14. Telefon 8 - 742

A fényüzési forgalmi adó végrehajtása.

Alig lépett életbe a fényüzési forgalmi adó, máris tömegesen jönnek a panaszok a végrehajtási intézkedések keresztülvihetetlen volta miatt. Eltekintve az egyes üzletek besorozásának teljesen eltérő voltától, mely ellen már több ízben felszólaltunk, az adó beszedési módja, az eladási bárca rendszere, az adóvallomási iverk vezetése oly nagy terhet ró a kávéesokra és oly zavarokkal jár, hogy azokat — még új személyzet beállítása árán is — csak alig lehetséges lektüzdeni. É nehézségek elhárítása végett és a sérelmes rendelkezések enyhítése céljából, ipartársulatunk elnöksége f. hó 9-én tisztelgett *Kállay Zoltán* pénzügyi államtitkárnál, kinek részletes beadványban adta elő a törvény végrehajtása körül addig szerzett tapasztalatainkat.

A küldöttséget *Reiner Mór* elnök vezette és abban *Losonczy Gusztáv* alelnök, *Rónai Miklós* ipartársulati tag a lapunk szerkesztője és az ipartársulat titkára vettek részt. Az államtitkár ur ömeltősága a legelőzékenyebben fogadta a küldöttséget és több mint egy órán át vitatta meg velünk a szóváltott panaszokat. *Reiner Mór* elnök és *Losonczy Gusztáv* alelnök szóbelileg is ismételték a beadványban foglaltakat és rámutattak mindazon nehézségekre, amelyeket a fényüzési forgalmi adó beszedése egyes üzemekre ró. Konkrét kérelmeinket a következőkben terjesztettük elő:

a) Minthogy a kávéházak árainak megállapítása az OKÁB ellenőrzése alá tartozik, vagyis azok közszükségleti üzemmé vannak deklarálva, azok fényüzési vállalatokká nem minősíthetők.

b) Amennyiben e kérésünk nem lenne teljesíthető és a kávéházak mégis fényüzési adó beszedésére kötelezhetnének, ez olykép történéjk, hogy ne az összes fogyasztási cikkek adóztatassanak meg, hanem jelöltesenek ki azok, amelyek kivétel nélkül minden üzemben adókötelesek.

c) Ez esetben pedig az adóbeszedés módja, a közönséget és a személyzetet zaklató eladási bárca-rendszer szüntettessék meg s e helyett vagy az adó alá eső cikkeknek a gyárosnál, vagy a termelőnél való megadóztatása (esetleg a fogyasztási bélyegek kiadása) amennyiben ez nem lenne keresztülvihető az üzemenként megállapítandó átalány (pausal) rendszer, legvégső esetben pedig a fogyasztásnak külön nyilvántartása (mint a fővárosi pezsgő és vigalmi adónál) rendeltessek el.

d) Hasonlókép az adóvallomási iverk tételenként való vezetésének kötelezettsége alól a kávéházak vétesenek ki.

e) A fővárosi pezsgő és vigalmi adónak kérdése rendeztessek.

f) A kávéházak üzemi céljaira szükségelt ipari segédeszközök adómentessége (billiárd, kártya, tükör-üzeg stb.) a különböző igazolásoktól és kérvényezésektől függetlenül egyszer s mindenkorra adassék meg.

Az államtitkár ur az előadottakat élénk figyelemmel hallgatta, az észrevételekről jegyzeteket készített, majd a következőket jelentette ki: „A fényüzési forgalmi adó tulajdonképen nem is a szorosabban vett fényüzési cikkek megadóztatását tartja szem előtt, hanem általában véve a kereskedelmi forgalom tervezett megadóztatásának egy részlete. Addig amíg az államkincstár a legszegényebb néposztály által fogyasztott sőt és cukrot is kénytelen adóval illetni, addig nem tekinthetnek el a mégis teherbíróbb közönség által látogatott kávéházak megadóztatásától. Az egyenlőtlenségeket és aránytalanságokat azonban oly módon kívánja kiegyenlíteni, hogy lehetőleg a legtöbb kávéházat fényüzési adó alá veszik, hogy ily módon a jogosulatlant konkurrencia és az áraknak tulságos nagy különbözőése kikerülhető legyen. Ami a beszedés módját illeti, annak könnyítéséhez elvben hozzájárul és nyomban intézkedett is az iránt, hogy e részben a pénzügyminiszterium megbízottjai ezt a kérdést egyes üzemekben tanulmányozzák, Erre nézve külön javaslatokat adjunk be. melyet részünkről szivesen elfogad.

A küldöttség a legjobb impressziókkal távozott az államtitkártól, annak reményében, hogy panaszaink legalább a végrehajtást illetőleg rövidesen orvosolva lesznek.

E helyütt jegyezzük meg, hogy az országos központi árvizsgáló bizottságtól nyert értesülés szerint a fényüzési adó alá eső üzemekben a maximális a fényüzési jelleg idejére fel fog függesztetni, ami a lapunkban megjelent cikk szerint meg is történt.

Tegyen próbát!

Elsőrendű **csemege- és fajborainkkal palackban Budapesti Borpincészet**

VII., Jósika-utca 4.

Szövet ruhák, felszolgáló öltönyök, plincőr és szakácskabátok, fehér kötények

elszakíthatatlan

minőségben csak

GUTMANN J. és TÁRSÁNÁL kaphatók.

VII., Rákóczy-ut 16.

Iroda és engros osztály: Rákóczy-ut 22

Telefon József 120-42.

Különleges
palackborokat
szállít

Parlament borpincészet

Iroda és pincék:
Budapest, VI.,
Vilmos császár-ut 25
Telefon 103—31

Választmányi ülés.

A f. hó 15-én Reiner Mór elnöklete alatt választmányiülést tartott, melynek jegyzőkönyve hitelesítésére Szabó Samu és Hébel Mihály választmányi tagok kérték fel.

Napirend előtt felszólalt Szeffert Antal, ki a budai kávéos nevében panaszt emel, hogy a tüzelőanyag ellátását illetőleg a budai kávéosok kedvezőtlenebb elbánásban részesülnek.

Elnök felvilágosítja a felszólalót, hogy akkor, amikor a villamos vasutak és egyéb közüzemek a naponkinti szénmennyiséget alig képesek beszerezni, a kávéosoknak sem tudják, tekintet nélkül, pesti vagy budai voltakra az előírt szénen rendelkezésre bocsátani. Fodor Izsó urat mulasztás nem terheli és a sorrend tekintetében a befizetés időpontja mérvadó. A szénküldemények csak gyéren érkeznek. Tudomása szerint eddig budai kávéosok is kaptak szénét. Bár az ipartársulat újabb ígéretet nyert, hogy a legközelebbi napokban 15 vagon szén fog befutni, melyből — ha az ígéret valóra válnék — 30—40 kávést lehet csak kielégíteni.

Következik a napirend tárgyalása. Titkár felolvassa a múlt választmányi ülés jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgál.

Uj tagnak jelentkezett Pozsgay Endre (VIII., Baross-utca 118). Választmány a bejelentést a szokásos fentartással tudomásul vette.

Elnök bejelenti, hogy Gundel Károly kartársunk édesanyja elhunyt a alkalmából, az elnökség az ipartársulat részvételt nemcsak írásban fejezte ki, hanem a temetésen küldöttségileg képviseltette magát. A küldöttségben az elnökön kívül Weingruber Ignác, Frenreisz Antal és Bandi József választmányi tagok vettek részt.

A menekült tanárok és tanítók javára a választmány 500 korona segélyt szavazott meg.

A kávémérők ipartársulata átiratban kijelenti, hogy a múlt választmányi ülésen tárgyalt és a hivatalos lapban is közzétett azon állítólagos eljárás, mely szerint a kávémérők a tejhivatal igazgatójánál azírattal eljárak volna, hogy a tej a kávéházaktól megvonassék, a valóságnak nem felel meg. A választmány e nyilatkozatot tudomásul veszi és egyben sajnálatát fejezi ki, hogy a téves információ félreértésre szolgáltatott alkalmat. A választmány a kávémérők ipartestületét erről átiratban értesíti.

Ezzel kapcsolatban elnök bejelenti, hogy a tejhivatal igazgatója a legközelebbi napokban egy ankétet fog összehívni, melyre az ipartársulat is meghívást nyer.

A dohányjáru eladás tárgyában az ipartársulat a pénzügyigazgatósághoz oly értelemű beadványt intézett, hogy a pincérek által elkövetett jövedéki kihágásokért, melyekről a főnök tudomással sem bír, a pincéreket büntessék. A pénzügyigazgatóság e kérelemnek nem adott helyet. A választmány felelbezés mellett döntött.

Elnök bejelenti a luxusadó ügyében történt intézkedéseket, melyről lapunk más helyén részletesen írunk.

Az Általános Beszerzési rt. átiratban értesítette az elnökséget, hogy az elmúlt két évre az annak idején 100 előfizető után biztosított jutalékok átutalja, annak dacára, hogy jelenleg kevesebb kávé előfizetője van. Egyben előterjeszti ajánlatát, hogy amennyiben a kávéosok öt évi kötelezettséget vállalnak, két százalékot fog juttatni az ipartársulatnak. A választmány Weingruber indítványára kimondja, hogy a tárgyalást a Beszerzésivel csak a hátralékos jutalék kifizetése után veszi fel.

Az énekelőadási jogok irodája értesíti az ipartársulatot, hogy az 1919-ben kötött szerződést ez év dec. 31-ére felmondja. Választmány ez ellen tiltakozását jelenti be, minthogy a szerződés 3 évre kötöttet, tehát csak 1921 dec. 31-én jár le. Figyelmezteti a zenés kávéházak tulajdonosait, hogy újabb feltételeket ne fogadjanak el.

A fűgyben jelenti elnök, hogy eddig 15 vagon fa érkezett és a szállítás a legközelebbi napokban kezdetét veszi. Reméli, hogy az uton levő újabb küldemények beérkezévtel a faellátás zavartalanul lebonyolítható lesz.

Az ipartörvényrevisió tárgyában elnök bejelenti, hogy az ezzel foglalkozó ankétben az ipartársulat is képviselve volt és kilátás van rá, hogy a jogos kívánságok méltánylásra fognak találni. (Az új tervezettel külön cikkünk foglalkozik.)

Elnök bejelenti, hogy a fényüzési adó ügyében eljárjt az Okáb elnökénél és ott értesült, hogy a fényüzési adó alá eső kávéházakban, az adószedési időben az árak maximálása felfüggesztetik. A vonatkozó rendelet a legközelebbi napokban fog megjelenni. Elnök szükségesnek tartja, hogy a rendelet által érdekelte kávéosok egyöntetűen állapítsák meg az árakat. Választmány ehhez hozzájárul és az elnökséget a kellő intézkedések megtételével megbizza.

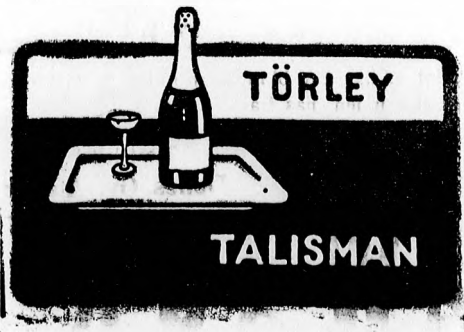
A kártyabélyegre vonatkozó rendeletet illetőleg, mely szerint január 1-e után csak új bélyeggel vagy új felülbélyegzéssel ellátott kártyákat szabad használni, elnök bejelenti, hogy a pénzügyigazgatóság felkérte, hogy a határnap január 15-ben állapíttassék meg, ezáltal a rendelet keresztülvitelére feltétlenül szükséges idő rendelkezésre állana. Választmány az elnök bejelentését tudomásul veszi.

Elnök jelenti továbbá, hogy a kormányválság folytán a cukorforgalom szabaddátételére vonatkozó beadvány elintézése, halasztást szenvedett ugyan, de kilátás van arra, hogy a legrövidebb időn belül kedvező elintéztést fog nyerni.

A Turul Biztosító Társulat által beadott és a ruhatári biztosításra vonatkozó ajánlat az elnökségnek tanulmányozásra és a legközelebbi választmányi ülésen való jelentéseitkre kiadatik.

Strausz Miksa a vidíjakk emelésére vonatkozólag intéz kérdést, minthogy az újságok közleményei szerint az eddigi 20% házbérpótlék 40%-ra emeltetett fel. Elnök felvilágosítja felszólalót, hogy ez az intézkedés a kávéosokat nem érinti, miután ezek 10% házbérpótlékot fizetnek és a vidíjat közvetlen róják le.

Elnök a választmányi tagoknak boldog ünnepeket kívánva, az ülést berekeszti.

KÜLÖNFÉLÉK.

Reiner Mór és Gárdonyi József ünneplése. A választmány tagjai elhatározták, hogy Reiner Mór ipartársuati elnököt és Gárdonyi József szövetségi elnököt betegesükből felépüléstük alkalmából, társasvacsoora keretében fogják ünnepelni. E vacsorán, mely f. hó 3-án a Bristol szálloda éttermében tartatott meg, a választmány tagjain kívül Dr. Kemény Géza ny. fővárosi tanácsnok, Frenreisz István a vendéglősök ipartestületi elnöke és Brück Károly a Vendéglősök Beszerző Csoportja vezérigazgatója, Molnár a Kávésok Áruforgalmi R.-T. igazgatója és Fodor Izsó a szénosztályunknak vezetője és a fiatal kávésgeneráció képviselőitében Petrovics György, Reiner István, Gárdonyi Sándor és Andor és Kallós Pál mini vendégek vettek részt. Az első felköszöntőt Losonczy Gusztáv mondotta, ki a megjelentek nevében örömeinek adott kifejezést, hogy az iparnak érdemes vezetőit körünkben újból ép egészségben üdvözölhetjük, azt a kívánását fejezi ki, hogy az iparunk érdekében még soká működhessenek. Az üdvözléseket Reiner Mór és Gárdonyi József hasonló melegséggel köszönték meg. Felszólaltak még Frenreisz István a rokonipar nevében, Dr. Kemény Géza, ki a fiatal generációra üritette poharát, Weingruber Ignác, Brück Károly, Mészáros Győző, Pallai Miksa, Pethő György és a fiatalág nevében Gárdonyi Sándor. A társaság az éjféle órákig kedélyesen együtt maradt.

Halálozás. Mély sajnálattal értesülünk arról a csapásról, mely Gundel Károly szaktársunkat édesanyja özv. Gundel Jánosné szül. Kommer Anna elhunytával érte. Az elhunyt urnó halála a főváros életében és ipartársadalmában köztiszteletben álló Gundel és Kommer családot döntötte gyászba. Mindenki, aki az elhunyt urnót ismerte, igaz fájdalommal kíséri utolsó útjára a nemeslelkű urasszonyt, ki családjában is a nemes tradíciók hű őre volt. Temetése f. hó 14 én ment végbe nagyszámú gyászoló közönség jelenlétében. A kávéipartársulat a temetésen Reiner elnök élén testületeileg vett részt.

Szalay József, ipartársulatunk régi tagja, a Ráday-utcában levő „Két korona“ című szállodának és kávéháznak tulajdonosa f. hó 2-án 54 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt.

Tisztelt kartársaimnak és üzletfeleimnek szíves tudomására hozom, hogy a

Gresham kávéház és étterem

ugy mint eddig, továbbra is kizárólagos tulajdonomat képezi és minden más irányú társulási hírek nem fellelnek meg a valóságban.

Tisztelettel
Dénes Gy. Aladár.

Elismerés egy kartársnak. A Budai Katolikus Kör igazgatósága Vass A. Lajos kartársunkhoz a következő levelet intézte: „A Budai Katolikus Kör igazgatóválasztmánya f. hó 7-iki ülésének határozata alapján van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy a f. hó 3-án tartott kulturestélyen József Főherceg Ur Ó Királyi Fensége és magas családja, gróf Apponyi Alibert ökegyelmessége, valamint a jelenlevő többi előkelőségek részére izlésesen, teljes körültekintéssel, ingyen felszolgálta teáért és hideg buffetért a Budai Katolikus Kör nevében az igazgató-választmány a legteljesebb elismerést és legmélyebb köszönetét fejezi ki. Fogadják kiváló tiszteletlen nyilvánítását — Alálások.

Kávésok Országos Szövetsége. Tekintettel azon kormányintézkedésre, mely további intézkedésig gyűlések tartását betiltja, a december hó folyamán megtartani tervezett alakuló közgyűlés halasztást szenved. — Felkérjük vidéki tagtársainkat, hogy — bár az alakulás a fenti okoknál fogva még nem történt meg — forduljanak bármily ügyben a Budapesti Kávésok Szövetségéhez (VIII. Józsefkörut 38), mely érdekeik képviselőt készséggel vállalja. Az ipart érdeklő közlemények a vidéki kartársainknak továbbra is küldendő hivatalos lapban, a „Magyar Kávésipar“-ban található.

Az ipartörvény módosítása Az új ipartörvény második előadói tervezetének megvitatására a bpesti kereskedelmi és iparkamara f. évi dec. 13-ára értekezletet hívott egybe, melyen a kávéipart Gárdonyi József szövetségi elnök és dr. Havas Nándor képviseltek. Az értekezlet részletesen pontról-pontra foglalkozott a tervezet intézkedéseivel, megtette észrevételeit, melynek eredményét a kamara a kereskedelmi miniszternek be fogja jelenteni. A vitának iparunkat érdeklő részében képviselőink élénk részt vettek.

A szilveszteri záróra meghosszabbítása tárgyában ipartársulatunk elnöksége kérvényt adott be a belügyminiszterhez, melyben hivatkozással a múlt években érvényben volt gyakorlatra, ezévből is a karácsonyi és szilveszteri zárórának teljes felfüggesztését vagy legalább is enyhítését kérjük. Hasonló tartalmu kérvényt adott be a budapesti kávéosk szövetsége a vidéki fizetek zárórájának meghosszabbítása ügyében. Reméljük, hogy kérelmünknek e részben is fogantatja lesz.

A kávéházi helyiségek világítása. A f. hó 15-én kiadott reudelet értelmében a kávéházi helyiségek külső megvilágítása, amennyiben a hatóságok másként nem rendelkeznek, *tilos*. Általános belső megvilágításra 50 négyzetméterenként 2 lámpa s külön világításul minden ott tartózkodó 6 személy után 1 lámpa égethető, azonban a világítás mértéke nem terjedhet azon túl, amely az írás-olvasáshoz szükséges.

ZWACK

Unicum
Cherry Brandy
Coridal Medoc

Prunelle
Cacao Chouwa
Curacao Triple Sec

Záróra a vidéken. Vidéki szaktársaink részéről egyre kapjuk a panaszokat a záróra-rendelkezéseknek őket sújtó határozmányai ellen. — Levélben és szóban fordultak hozzánk ceglédi, jászberényi, makói, győri és orosházi kartársaink, kérve szövetségünk közbe lépését. Szövetségünk beadványban kérte e sérelmes rendelkezések módosítását és bizunk benne, hogy a politikai válság elmúltával és a színhelyzet javulásával e korlátozások enyhülni fognak.

Fognak a kávéházak. Ily címen a Magyar Hirlap több kávéházat sorol fel, melyek megszűntek létezni. Nevezett lap a kávéházak járványszerű megszűnésének okát keresi, melyet szerinte a szakkörök ép oly kevésé tudják indokolni mint ahogy a kávéházak a háboru előtti szaporodását sem tudták megmagyarázni. Laptársunk azonban tévedésben van, mert a szakkörök előtt az annak idején volt szaporodás és a mostani megszűnések okai nem ismeretlenek. A háboru előtti időkben, amikor a vendégeket olcsó pénzért lehetett kiszolgálni, a kávéházi üzem jövedelmező üzlet volt, ellenében a jelenlegi viszonyokkal, amikor a magas árak dacára még a felforgalmasabb kávéházak sem képesek az óriási terheket viselni. Haszonról pedig szó sem lehet, mert a kávéházi cikkek beszerzési árai sokkal magasabb a maximáltaknál. A villanyáram díja a háboru előtti árakhoz viszonyítva 750%-al emelkedett, sőt még drágulni fog, ép úgy mint a vízdíjak és egyéb szolgáltatások díjai. Az okok egész sorozatát lehetne felhozni annak indokolására, hogy a kávéházak száma miért fog állandóan. A „M. H.” névsora sem teljes, mert még igen sok kávéház szűnt meg és fog a közel jövőben megszűnni. Budapesten a kávéházak városában rövid idő múlva csak kevés kávéház fog a régente Európa szerte híres magyar kávésiparra emlékeztetni.

A zeneelőadási jogok irodája, mint értesülünk, zenétartó tagjainkhoz oly értelmű felhívást intézett, mely szerint az előadási jogért fizetett díjakat a jövő évtől kezdődőleg jelentékeny mértékben felemeli. Mint hogy ez az eljárás az 1919 évben megkötött és még 1921 év végéig érvényben levő megállapodásba ütközik, figyelmeztetjük összes kartársainkat, hogy a megküldött szerződéseket ne írják alá, hanem a felhívást ípartársulatunk irodájába mutassa be.

Horváth Nándor Löwenstein M. utóda.

Főüzlet: IV., Vámház-körút 4. Telefon: József 61—61 vagy József 39—39. Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőinek és kávéházainak állandó szállítója. — Fiókiüzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon: 11—84.

MASCOTTE CAFÉ RESTAURANT

VI., Nagymező-utca 30.

Tulajdonosok: Feldmann és Szász.

Zongoránál: Fröhlich Károly és Neúhaus Oskár.

**BORHEGYI F.
BORKERESKEDÉS**

Budapest, V. Gizella-tér 4. (Saját ház.)
Pincék: Budafokon és V. Gizella-tér 4.
Telefon: 35—79

Fiókiüzlet: V. Egyetem-u. 2. Telefon 10—50

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részv.-társ.

Ajánljuk igentisztelt Tagjaink figyelmébe alanti cikkeinket:

Nyerskávè „Santos“	K	—
Pörkölt kávé „Santos“	„	—
Cacao „Korfi“	„	—
Rum	„	—
Tea „Ceylon“	„	—

Egyébb áruink a legolcsóbb napi árákon.

Dietrich és Gottschlig, Zwack, Gessler-féle gyártmányú likőrök gyári áron szállítatnak.

Üzleti órák:

d. e. 1/29—1-ig d. u. 3—6-ig.

Pénztári órák:

d. e. 1/29—1-ig d. u. 3—5-ig.

Kávéházi és éttermi **PAPIRSZALVÉTA**

a legolcsóbb árban beszerezhető

Berkovits Károlyné hektograf sokszorosító, éttermi, kávéházi, cukrázspapír- és szalvéta-raktárban
Ujlap est, VII., Sip-utca 4. Telefon: József 106-67

CIFKA JÓZSEF sőr- és pincegazdászati :: cikkek szaküzlete ::

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 48 (Hajnal-u. sarkán.)

Ajánlja minden e szakmába vágó cikkekkel dusan felszerelt raktárát. Telefonszám: 28—92.

Kartársaink figyelmébe!

Barta Manó, lapunk szerkesztője, hirdetések az összes lapok részére eredeti árak mellett pontosan és jutányosan közvetít. Kérjük kartársainkat, hogy szükség esetén forduljanak lapunk kiadóhivatalához: VI., Teréz-körút 24/a. Telefon 68-15.

Borhegyi bor

Ajánlja a legjobb francia és magyar pezsgőket-
oognacot és likőröket gyári árákon. Belföldi borai,
az első hírneves bortermelőktől a legjutányosabb
áron. Vidéki rendelések pontosan teljesíthetnek.

Royal Orfeum Röruti étterme

(VII., Erzsébet-körút 33.)

Konyhája kitünő!
Elsőrangú ebéd vacsora

Royal-Redoute

VII., Erzsébet-körút 33.

Művészi táncattrakciók 1/2, 10—11-ig
Két zenekar.
Francia konyha. :: Elsőrendű italok.
Az előkelő világ szórakozóhelye.
Nyitva este 8 órától záróráig.

Royal Orfeum művészsobája

(VII., Hársfa-utca 36.)

Kitün ebéd és vacsora.
Művészek találkozóhelye.
Este cigányzene.

FIGYELJÜNK

HAZAI IPAR

HAZAI IPAR

VÉDELMEZ.

VÉDELMEZ.

Piatnik Nándor és fia budapesti magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára!

Óvakodjunk a rossz utánzásoktól!

Magyar játékkártyagyár r.-t.
Piatnik Nándor és fiai
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.
Telefon: József 10—63.
Alapították: 1824

Igen jó minőségű **Ó-BOROK** hordókban
fehér és vörös 50 liter-től
fölfelé házhoz szállítja: **Nösner János** bor-
nagykereskedő VIII., Csokonay-u. 8 Tel.: József 51-50

PALUGYAY PEZSGŐ

„AMBRA“ egyesült likőrgyárak és gyümölcslepárló rt.

Gyártelep BUDAFOK.

Közp. iroda Budapest,
VIII., Kenyérmező-u. 6.

Telefon: József 22-44.

Ajánl mindennemű likőröket, rumot, kisüsti törkölyt
és szilvriumot.
Legfigyelmesebb kiszolgálás!

KUNSTÄDTER

hirlapelőfizetési irodája

Budapest, VI., Eötvös-utca 4. sz.

Telefon 156 - 69.

Elfogad megrendeléseket az
összes bel- és külföldi lapokra
efedeti kiadóhivatali áron.

Kézbesítés díjtalan.

Parafadugók, kénlap és borderitőszerek,

valamint az összes pincegazdászati
cikk legjutányosabb beszerzési forrása

NAGY IGNÁC

Budapest, VII., Károly-körút 9,

Telefon: József 115—15.

COGNAC

CZUBA DUROZIER & Cie

FRANCIA COGNAC-GYÁR PROMONTOR

ALAPITTATOTT 1884